

# EVANGELIKUS ŐRÁLLÓ

## EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETILAP.

A lapot szellemi és anyagi tekintetben illető mindennemű póstai küldemény, a hirdetések szövege és ára, valamint az esetleges reklamáció is a lap tulajdonosához: Noszkó István lelkészhez Rákoskereszturra (Pest megye) küldendő. ☒ ☒

SZERKESZTŐK:  
RAFFAY SÁNDOR NOSZKÓ ISTVÁN  
budapesti lelkész. rákoskereszturi lelkész.  
FŐMUNKATÁRSÁK:  
SCHOLTZ ÖDÖN BLATNICZKY PÁL  
ágfalvi esperes-lelkész. cinkotai lelkész.  
GÖMÖRY JÁNOS  
eperjesi főgym. igazgató.

Megjelenik hetenként egy iven  
A lap ára:  
Egész évre . . . . . 14 K  
Félévre . . . . . 7 K  
Egyes szám ára . . . . . 40 f  
Hirdetések és pályázatok ára:  
Egész oldal . . . . . 40 K  
Allando hirdetések megvezetés szerint

**TARTALOMJEGYZÉK:** VEZÉRCIKK: **Főpásztori szózatok.** — **A lelkészfizetés rendezéséről.** Tompa Mihály  
**Középiskolai értesítők.** Adamis Gusztáv. — **Belélet** — **Pályázatok és hirdetések.**

### Főpásztori szózatok.

Püspökeink e háborus időben pásztori szavakat intéznek a lelkészekhez. Dr. Baltik püspök körlevelét mult számban közöltük. *Geduly Henrik*, a tiszai egyházkerület püspöke e szózzattal fordul a lelkészi karhoz:

„A közelmúlt napok nagy horderejű eseményeinek hatása alatt súlyos bonyodalmak, háborus idők válsága fenyegeti drága magyar hazánkat. A legfelsőbb hadúr az események és eshetőségek mérlegére vetve kezét, hazánk és nemzetünk jövődjének biztosítása érdekében zászlai köré hívja katonáit. Oly idők következnek, a mikor nyelv- és vallás különbsége nélkül az egész magyar nemzet áldozatkész honszerelmére, őseitől öröklött férfias erényeire van szükség! Történelmi idők válságos korszaka pillanatok alatt ért utól mindnyájunkat. A legkomolyabban mérlegelt erkölcsi okok parancsszava állítja nemzetünket e kényszerhelyzet elé. Habozásnak, ingadozásnak helye nincs. A hazaszereget Krisztus evangéliumában diktált parancsszavának lobogó lángjai mellett ott kell lennünk az áldozat oltára körül valamennyiünknek és ha súlyos áldozatok árán is, de leróni férfias, becsületos, nyílt és elhatározott lelkülettel mindazt, amivel drága szülőhazánknak tartozánk. Le-

het, hogy a Gondviselés Urának kifürkészhetetlen akaratából az áldozati oltárok kipattanó szikrái közül némelyik mihamar elhamvad. De ne legyen egyetlen-egy se, amely ne akarjon ez oltárnál fényre derülni, ne akarjon a közös tűz világító és lelkesítő erejéből magának részt kérni.

Az elhamvadóknak, az eltávozóknak tőlünk messze költözésében vigasztalja a gyászolókat az a fenkölt tudat, hogy a legmagasztosabb eszményért, a haza boldog jövődjéért adták áldozatul azt az *egyéni* létet, amely a Krisztus evangéliumának örök parancsai szerint úgy is csak ideig-óráig való eszköz az Isten országa nagy egyetemében. Mennél magasztosabb eszmény szolgálatában emésztődött föl ez az eszköz, — annál maradandóbb, dicsőbb egykori ittlétének emlékezete s annál áldottabbak azoknak könnyei, akiket elvesztése szívükön talált. S kérdjétek meg hazafiasan érző szívetektől: lehet-e ezekben a napokban szebbet, nagyobbat, dicsőbbet, eszményiebbet tenni, mint felvenni a nyílt harcot azokkal, akik ez ezredéves hazát lététől, becsületétől akarják megfosztani?!

Kísérje hát mindannyiunk áldása a hadba távozókat! *Imádkozzunk* érettök, imádkozzunk hazánk jövődjé boldogságáért, imádkozzunk ősz apostoli királyunkért, fegyvereink diadaláért. Imádkozzunk

a vesztések, a gyászolók, az árvák vigaszáért!

És *cselekedjünk* önáldozattal is. Most van itt a kívánatos alkalom, most a varázslatos idő, amikor a Krisztus evangéliumának szeretetparancsa egy táborba tömörít zsidót és görögöt, urat és szolgát, szegényt és gazdagot. Akik nem áldozhatunk vért és életet, áldozunk — ki-ki tehetsége szerint — aranyat, ezüstöt, munkát, kényelmet, nyugalmat, szórakozásokat, igényeket és gyönyörűségeket! *Mérsékeljük* igényeinket, hogy e nehéz időkben legyen miből támogatnunk azokat, akik nálunk elhagyottabbak. *Mondjunk* le minden költséges szórakozásról, a lelket rabságba, a ház táját inségbe döntő szenvedélyeinkről. *Látogassuk* meg szegényeinket, betegeinket, még pedig az irgalmas samaritánus olajával és borával kezünkben. *Vigasztaljuk* meg a sírókat, a vesztéseket annak a nagy szellemi kincsnek ragyogtatásával, amely a mulandó dolgok értékét az örökkévalók tükröződése szerint vizsgálja — és ez: a világtörténelem menetében szemmel látható isteni gondviselésben való hit és remény kincse. *Vegyünk részt* lelkesen, példaadóan mindazon szervezetek munkájában, amelyek e súlyos napokban községek-, városok-, vármegyékszerte megalakulva a keresztyén irgalom nagy művének szolgálatába állottak.

Óh, ha valaha úgy most nyílik tér igazi belmisszióra, igazi evangéliumi apostoli munkára, előttek, kedves lelkesfestvéreim!

Fel tehát e szent munkára, a Jézus Krisztus, a seregek Urának, Istenének nevében! Fel e szent munkára abban a magasztosan lelkesítő reményben, hogy a válságosan forrongó események felhőin át ott ragyog a jövőendő boldogabb Magyarország biztató képe, amelyben valóra válik a legnagyobb magyar jóseje: „Magyarország nem volt, de lesz.“

Felkérem Nagytiszteletűségedet, méltóztassék ezen főpásztori szózatot gyülekezete anyanyelvén a legközelebbi vásárnapi istentisztelet alkalmából egész terjedelmében felolvasni s ennek megförténetéről engem értesíteni.

Az Úr áldjon és őrizzen meg mindnyájunkat s virasszon reánk e súlyos, de dicsőséges megpróbáltatás után békés és boldog napokat!

Nyiregyházán, 1914. augusztus 5.

Az Úrban szerető testvére:

*Geduly Henrik,*

*püspök.*

*Scholtz Gusztáv* bányai egyházkerület püspöke pedig a következő főpásztori körlevelet intézte a kerület lelkészeihez:

„Üdv az Olvasónak!

*Nagytiszteletű Lelkész Úr, szeretett Testvér!*

Hazánk népei nyelv- és valláskülömbőség nélkül lelkesedéssel fogadták Királyunk Ő Felsége legfelsőbb elhatározását, mellyel hareba szólítja a haza véderejét.

A harez ezélja nem a gyengébb nép maghóditása, vagy lealázása, hanem a monarchia mindkét állama létérdekének, békés továbbfejlődésének megvédelmzése, biztosítása, s ennek folytán az ezt évek hosszú során át veszélyeztető, s hazánk ellen elkövetett bünök során galád gyilkosságtól sem visszarettentő rossz szomszédállamnak igazságos megfenyítése és ártalmaflanná tétele.

Az ebből támadó óriási harezi készlődés, mely Európa majdnem valamennyi államának népeit fegyverbe szólítja, azon hatalmak büne, melyek átkos politikájukkal örökösen fejünk felett tartották Damokles kardjaként, a háboru veszélyét.

A örök igazság ítélőszéke előtt ügyünk szent és igaz. Ezért vagyunk bizalommal a nemzetek sorsát intéző

Istenünk iránt, ezért kérjük segítségét harcunkban és győzelmet fegyvereinknek.

A nemzet színe virága, fiaink, testvéreink, fiatal családapák százezrei a csataterén teljesítik polgári kötelességüket. Alig van egy is az otthon maradtak közt, kinek nem volna valakije ott, hol a halál dusan arat, s kit talán naponként megsirat.

*Kedves Testvérek az Úrban!*

Ezen nagy történelmi nevezetességű napokban a mi kiválóan fontos kötelességünk, hogy hűveinket a mi beszédeinkkel minden adandó alkalommal, különösen vasárnapi közös isteni tiszteleteinken vigasztaljuk, bátorítsuk, megnyugtassuk és minden áldozatra kész hazaszeretetre buzdítsuk, úgy azonban, hogy beszédünk mindenben méltó legyen a helyhez, és ne legyen alkalmas az alacsony bosszuvágy és embergyűlölet felkeltésére.

A hazaszeretet erénye oly szép és nagy, hogy a legnagyobb lelkesítésre alkalmas a nélkül, hogy a nemtelen indulatokat segítségül kellene hívnia.

És mert a nemzetek sorsát az Isten intézi, közös buzgó könyörgéseinkben esedezünk a minden földi hatalmasságok Urához, Istenünkhöz, hogy segítse diadalra a harcoló nemzetünket.

Végül pedig szívetek teljes részvételével gondoljatok azokra, kik a harctéren megsebesülve figyelmes ápolást és gondozást igényelnek, valamint azon sok szegény családra, kik családfentartó nélkül maradván, a társadalom szerető támogatására szorulnak. Irányítsátok feljök hűveitek figyelmét azzal, hogy kiki tehetségéhez képest támogassa fillérei-vel azon intézményeket, melyek e célból az Isten és haza nevében hozzájuk fordulnak.

Vegyük ki részünket kiki a neki jutott képessége szerint a haza védelmének szent munkájából.

*Az Úr áldjon és őrizzen meg Benneteket!*

Hitrokoni szeretettel és hazafias üdvözlettel

Budapesten 1914. évi augusztus havában.

szerető testvéretek az Urban  
*Scholtz Gusztáv*

*ev. püspök.*

Legyenek e püspöki szózatok mindnyájunk számára ama világító szövétnek, mely megmutatja a helyes cselekvésnek utját azon nehéz munkában, mely most e nehéz időkben mindnyájunkra vár.

## A lelkészfizetés rendezéséről.

Irta: Tompa Mihály, ev. lelkész.

Szinte félve veszem kezembe a tollat, midőn ezen évek óta napirenden lévő és még mindig megoldásra váró fontos kérdéssről akarok írni; de mégis kezembe veszem, abban a reményben, hogy talán sikerül nekem is egy kis porszemmel hozzájárulnom ezen köz- és magánérdekből egyaránt fontos kérdésnek a mai pénzügyi körülmények által megengedett legcélszerűbb megoldásához.

Annak indokolására, vajjon szükséges-e egyáltalán a lelkészfizetések rendezése, annyi sok szép szónoklat után, melyek ennek égető szükségességéről kerületi és egyetemes gyűléseinken egyházi és világi férfiak ajakáról hallottunk, fölöslegesnek tartom kiterjeszkedni. (Bár megvallom, nagy önmegtágadásba kerül az olyan cikk olvasása után, aminő erről a kérdéssről az „Evangelikus Egyházi Élet” 23-ik számában megjelent.) Annyival is inkább, mert ezt a kérdést a Zsinat pénzügyi bizottsága egyik legutóbbi ülésén különben is elintézte, kimondván, hogy a lelkészi fizetések rendezését feltétlenül szükségesnek tartja és pedig nem is annyira a lelkészek, mind inkább a közegyház érdekeiben! Annál érthetlenebb, hogy ugyanazon ülésen hozott határozatában mégsem a lelkészfizetések rendezésére, hanem a házon kívül iskolázó lelkész gyermekek segélyezésére tesz javaslatot.

Ezt a javaslatot én nem tartom sem fizetésrendezésnek, sem igazságosnak, sem pedig a tényleges fizetés rendezésénél olcsóbb megoldásnak.

Nem fizetésrendezés, mert egy fillérrel sem emeli a lelkészek fizetését, hiszen csak annak a lelkésznek ad, a kinek kiadásai a házon kívül

való taníttatás miatt emelkedtek; (mintha bizony azok a kiadások nem emelkednének más ok miatt is épen ily, — vagy sokszor talán még nagyobb mértékben!? gyermekszületek, betegségek sat.!)

*Nem igazságos*, mert nem azokon segít, a kik a sésélyre legjobban rászorulnak. Így p. o. megtörténhetik, hogy 6,000 koronás állásban lévő falusi pap, ki 3 gyermeket iskoláztat, 900 koronás segélyt kap, míg egy 1600 koronás állásban lévő másik falusi pap, mivel csak 1 gyermeke tanul — jöllehet van neki otthon még 3 — csak 300 koronát! Vagy egy szintén 1600 koronás állásban lévő városi pap, — mert ilyen is akad ám — a kinek talán 3—4 gyermeke is jár középiskolába, semmit se kap, mivel gyermekei nem vidéken, hanem helyben tanulnak! Mintha bizony a ki helyben taníttat, annak ez a taníttatás nem kerülne költségébe? Hiszen mibe kerül a mai drága világban egy ifjunak a 10 hónapi eltartása? — Talán annak a városi papnak ingyen adják ezt? — Igazságos és méltányos elbánás volna ez? Nem könnyebben taníttat-e az a lelkész, a kinek 6000 korona fizetése van s a kinek módjában volt, épen ezen jó fizetése miatt, egy kissé meg is előzni magát! 3—4 gyermeket is, mind az, a kinek csak egyharmad akkora a jövedelme van, és a ki épen e miatt talán már adósságba is verte magát, mondjuk csak 1 gyermeket!

És végül harmadszor az ilyen rendezés *nem olcsóbb* egy fillérrel sem, mint a tényleges fizetés rendezés, — a mint az az alábbiakból mindjárti kiviláglik,

A zsinat pénzügyi bizottsága javaslatának financozására ha jól emlékszem évi 252.000 koronát vesz fel.

Nem bocsátkozom annak bírálataba, micsoda forrásból tudja a bizottság ezen összeget előteremteni, sem azt nem keresem, minő kuleserint akarja ezt a házon kívül tanuló 376 lelkész gyermek közt elosztani; egyszerűen tudomásul veszem, hogy a lelkészfizetések rendezésére a bizottság 252,000 koronát elő tud teremteni. (? Sz.) Ha erre a célra 252,000 korona csakugyan rendelkezésre áll, úgy ebből a lelkészfizetéseket sokkal méltányosabban, igazságosabban és — véleményem szerint — nagyobb közmegnyugvásra lehet rendezni, mind a bizottság által javasolt u. n. ösztöndíjas módszerrel! És pedig a *következőképpen*:

*Elvül ki kell mondani, hogy ezen összegből csak nős lelkész kaphat. Ez igazságos is, méltányos is. A nős lelkészek pedig osztassanak be 3 csoportba. Az első csoportba soroztassanak azok, a kiknek nincs 24 éven aluli gyermekük,*

a másodikba azok, a kiknek legfőlebb két 24 éven aluli gyermekük van, a harmadikba pedig azok, a kiknek három, vagy háromnál több 24 éven aluli gyermekük van.

Folytatjuk.

## Középiskolai értesítő.

II.

3. *Besztercebánya.* Ez az intézetünk fejlesztés alatt van, jövőre megnyílik a hatodik osztálya. Ez okból a fenntartó testület szaporította a tanári állások számát kettővel; vallástanár lett Kuszy Emil, a második új tanszéken alkalmazást nyert Sztelhó Nándor, majd ennek megbetegedése után Kírstener Károly. A múlt iskolai évben megalakult a „Bél Mátyás“ önképző kör. Sikerült tornaversenyt rendeztek a selmeci liceum ifjúságával. A vallásérkölesi nevelés szolgálatában áll az ifj. gyámintézet. Dan az intézetnek egy gyógyszeralapja 2217 kor. vagyonnal. Az öt osztályba beiratkozott 138 tanuló, ezek közül 125 volt evangélikus s csak 13 más vallásu. Az év. vallásu tanulók számaránya itt a legkedvezőbb (90%). A leány növendékek száma 3. A konviktusi díj 150 kor., tandíj 40 kor.

4. *Budapest.* A programmértékezésben dr. Loisch János emléket állít az intézet egykori nagynevű tanárának és igazgatójának, a hirneves magyar filozofusnak, Böhm Károlynak abból az alkalomból, hogy a nemzet értelmisége szülőházát Besztercebányán emléktáblával megjelölte. Értekezésében tárgyalja Böhm filozofiai rendszeréből a logikai alapformák alkatát. Közli az értesítő még dr. Szigethy Lajosnak március 15.-én elmondott hazafias ünnepi beszédét. Kiemelkedő momentum az intézet történetében, hogy érdemes igazgatója, Rátz László egészségi okokból megvált igazgatói állásától s helyébe dr. Hittrich Ödön ismert nevű filologusunk került. Az intézetben meghonosított és bevált nyilvános tanítást az elmúlt évben is megtartották; bizony nem ártana, ha minél több helyen követőkre akadna. A szertárak kibővítésére 150.000 kor. felszerelési segélyt szavazott meg a törvényhozás s ezenkívül különböző adományokból még 22733 kor. áll az intézet rendelkezésére. Sulek József és Mikola Sándor a VII. és VIII. osztályban fizikai gyakorlatokat tartottak két, illetve három csoportban 1½—1½ órában; a költségekhez a tanuló ifjúság 892 koronával járult hozzá. A szertárakra és könyvtárra 7583 koronát fordítottak. Nagy gondot fordítottak a zenei oktatásra; ennek bizonyosságául szolgál a fényes sikerű Beethoven és Verdi-estély. Az ifjúsági gyámintézet három val-

lások estélyt rendezett, vagyona 1554 kor; a segélyegyesületé 27393 kor. Az ifjusági cserkész-csapat nagyobb kirándulást tett táborozással egybekötve a Balatonhoz. A diák-sport-kör nyolc szakosztályban fejtett ki élénk működést. Érettségi vizsgálatot tett 55 tanuló, jeles eredménnyel 19, javító vizsgálatra utasított 1, visszalépett 1, végleg elutasított 1. Az osztályok száma 12, beiratkozott 648 tanuló, vizsgálatot tett 624; ev. vallású 186, más vallású 462. A tanulmányi eredmény igen fényes; a jeles tanulók száma 135. Az ev. tanulók 70, illetve 76 korona tandíjat fizetnek a ref. és unitárius vallásúak 76 koronát, a többiek 150 koronát.

(Folytatása következik.)

Adamis Gusztáv.

## B E L É L E T.

**Scholtz Gusztáv** a bányai egyházkerület érdemes püspökének Ő Felsége a Király lelkészi téren szerzett érdemei elismeréséül a *magyar nemességet* adományozta „*eperjesi*“ előnévvel. — Igaz szívvel gratulálunk.

**Felhívás.** Ha van olyan egyház, beteg vagy esetleg *hadiszolgálatra bevonult* lelkész, a kinek csak magyarul beszélő helyettes lelkészre szüksége volna, az jelentkezzék azonnal Scholtz Gusztáv püspök urnál, Budapest, I. ker., Verbőczy-u. 28.

**Gyurátz püspök körlevele** lapunk zártakor érkezett. Jövő számunkban fogjuk közölni.

**A Luther-Otthon** kormányzóbizottsága f. hó 3-án Scholtz Gusztáv püspök elnöklete alatt elhatározta, hogy az Otthon összes helyiségeit 50 sebesült tiszt számára a Vörös Keresztnek felajánlja. Ebből folyólag a felvételi kérvényeket csak akkor intézi el érdemlegesen, ha a háborus viszonyok az iskolák megnyitását lehetővé teszik. Erről annak idején az igazgató az érdekelteket értesíteni fogja.

**Luther Társasági közgyűlés,** mely az évben Dobsinán lett volna megtartva, bizonytalan időre el lett halasztva. Az ez évi rendes közgyűlés valószínűleg az egyetemes közgyűlés alkalmával Budapesten lesz megtartva.

**Halálozás.** A körmendi ev. gyülekezet érdemes felügyelője Dr. Diénes Elek ügyvéd f. é. július hó 31-én hosszas szenvedés után életének 58 évében jobblétre szenderült.

**Gyászbeset.** Gaál Mihály nyug. ősgárdi ev. lelkész élete 72., házassági élete 38. évében, folyó évi augusztus hó 10-én éjjeli 1 órakor hosszas szenvedés után elhunyt. Hült tetemeit augusztus hó 11-én délután 5 órakor áldották meg az ev. templomban és 12-én délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra Ősgárdon. Nyugodjék békében!

**Lelkészwálasztások.** A *franzjosefsfeldi* (Bosznia) evangélikus gyülekezet a leipzig-i egyetemen hallgató egyik lelkész jelöltünket, *Heinz Lajost* egyhangulag lelkészévé választotta. — Az *ujcsanárosi* egyház *Marcsek János* budapesti segédlelkészt egyhangulag választotta meg lelki pásztoraivá. Az Úr áldása kísérje az új testvéreket gyülekezeteikbe.

**Ajánlkozás.** Németországba készültem. Háború miatt itthon maradok. Segédlelkészi állást keresek. Beszélek magyarul és németül. Budafok, Stáció-u. 1. sz.

Szántó Róbert

jelölt lelkész.

**Gyülekezeti munka.** Rákoskeresztur nagyközségből több mint 300 tartalékos és népfelkelőt hívtak fegyverbe. Ezek közül igen sokan, főleg napszámosok teljesen kenyér nélkül hagyták vissza családjaikat, keresetképtelen anyákat és gyámoltalan gyermekeket, akiknek gyámoltatását a lelkész és felesége, Wirker János gyógyszerész, Kubisch Emil kántor-tanító és az állami óvónők vették kezökbe. — Gyűjtöttek pénzt és terményeket a községben és egy népkonyhát állítottak fel, a melynek vezetését az intelligens hölgyek vállalták el felváltva. — A főzést az inségbe jutott asszonyok teljesítik sorba, még a kenyér sütést a módosabb földmivelő gazdasszonyok végzik. — Augusztus 5-én kezdte e népkonyha élelmezni az éhezőket s eddig napon-ta 100-120 gyermeket és keresetképtelen szegény anyát látott el. — A vendégek napról-napra szaporodnak. — Azonkívül munkát közvetít ezen bizottság. Szóval mindent megtesz, a mit Krisztus Urunk parancsolatából szeretettel meg kell tennie.

**A dunántúli ev. egyházkerület gyűlése,** a háborus állapotra való tekintetből egyelőre bizonytalan időre elhalasztott.

**Templom avatási ünnepély.** A *salgótarjáni* egyház gyönyörűen restaurált templomát, mely úgy külseje, mint belsejével a szószoros értelmében a legkényesebb izlésnek is megfelel, f. hó 9-én adta át ismét a használatnak Frenyo Gyula nógrádi főesperes Dr. Baltik Frigyes dunáninneni püspök megbízásából. A templomban összegyűltek rendkívül nagy seregére az ünne-

pély igen mély hatást gyakorolt. A liturgiát az új segédlelkész: Révész Alfréd végezte, a felavató oltári beszédet a főesperes, a szászéki szent behézet pedig a helyi lelkész tartotta I. Kor 8 r. 27—32 alapján. Az ünnepély után a háboru miatt egész szükkörű ebéd volt az acélgyári kázinóban.

SZERKESZTÉSÉRT FELELŐS  
NOSZKÓ ISTVÁN LAPTULAJDONOS.

### Pályázatok és hirdetések.

#### Pályázat.

A pilisi ev. egyház pályázatot hirdet újonnan szervezett énekvezéri (Kántori) állásra. Az állás javadalma; Kettőezer Korona készpénz, 250-300 K. stolárék címén a hivatól, 100 Korona az egyházi jegyzőségért és az egyházi adókövetésért; 40 Korona az urvacsorai ostyasütésért. — Két szobából, mellékhelyiségekből álló új lakás. — Kötelessége: Az egyházban előforduló minden néven nevezendő egyházi funkcióknak magyar és tót nyelven való végzése, az állami elemi népiskolában az egyházi éneknek legalább heti 6 órában való tanítása.

Pályázhatnak oly ev. vallásu kántor-tanítói képesítéssel bíró magyar honpolgárok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek és a kik fegyelmi büntetve nem voltak. A megválasztandó kántor tagja az ev. lelkészek országos nyugdíjintézetének és a pestmegyei özvegy-árva intézetnek. Nyugdíj jogosultságot az előbbiben 5 év alatt szerez, az utóbbiban a belépéskor. A kellően felszerelt folyamodványok alulírott lelkészhez küldendők 1914 augusztus 29 ig. — Pilis (Pestm) 1914 aug. 4-én.

Jakabfi György  
ev. lelkész.

3 2

#### Pályázat.

A pilisi ág. h. ev. egyház pályázatot hirdet újonnan szervezett hitoktatói segédlelkézi állásra. Javadalma 1600 Korona, lakás, fűtés, kiszolgálás, világítás. Kötelessége: Az állami elemi népiskolában a vallásnak a meghatározott óraszámában való tanítása. A szünidőkben a lelkész segédkezik az egyházi funkcióknál. Az állás 1914 szept. 1-én elfoglalandó.

Pilis 1914 aug. 4-én.

Jakabfi György  
ev. lelkész.

3-2

### :: Tankönyv hirdetés. ::

A legújabb egyetemes tanterv alapján, vonzó, érdekes elbeszélések alakjában megírt 51 művészi kivitelű képpel díszített, véglegesen engedélyezett:

#### „Bibliai Történetek“

c. tankönyv a népiskolák I—IV osztály számára (ára kötve 90 fillér).

#### A keresztyén Anyaszentegyház története

c. szintén engedélyezett tankönyv, a népiskolák V—VI. s az idegen közép- és polgári iskolák III. osztálya számára (második, javított kiadás, ára kötve 60 fillér).

#### „Bibliasmertetés“

a népiskolák V—VI. s az idegen közép- és polgári iskolák I—II-ik osztálya számára. Véglegesen engedélyezett tankönyv. (Ára kötve 40 fillér)

Nagyobb rendelésnél a bérmentes küldésen felül 15 százalék árengedmény.

Tiszteletpéldányt szives bevezetés céljából bérmentve készsággel küld:

**Nagykároly** (Szatmár-m.)

**Rédei Károly**

9-1

evang. lelkész  
főgimn. vallástanár.

#### Angol bőrbutor- és borszek-különlegességek

gyártása. Használt bőrbutorok festetnek Kívánatra katalógust küld díjmentesen. Szücs A. Budapest, VII., Károly-körút 5/e. 24-13 Telefon 148-07.



## WALSER FERENC

tűzoltási szerek és szivattyúk gyára

**harang és fémöntöde**

**Budapest, VI., Lomb-utca 34-36.**

(Villamos megálló: Váci-ut Láng-gépgyár.)

**Legmodernebb berendezésű harangöntödeje**



vállalkozik: 20 évi jótállás mellett harangok öntésére, repedt harangok átöntésére és régi harangok átalakítására forgatható új vaskoronák hozzáadásával, valamint meglevő harangozatoknak, a hiányzó harangok pótlása által, összhangba való hozatalára, továbbá harangállványoknak hengereltvasból való készítésére és ezek helyszíni szerelésére.

**Kedvező fizetési feltételek.**

**Kívánatra költségmentesen.**

10

## STELCZER KÁROLY

múasztalos, oltár-  
építő és templombe-  
rendezési vállalata

**GYŐR,** Kossuth Lajos-utca 24. sz.

Telefon 578.

Telefon 588

Iparos és nem kereskedő 35. éve fennálló ker. ezöd.

**Készít és javít:** Helylet, borkanecót, oltárgyertyatartó keresztet, csillárt, gyertyára és villangra stb. Arany, ezüst kinaezüst, bronzból, művészies és egyszerű kivitelben **Helylek** stb. tárgyak **valódi tűz-** galván aranyozás és ezüstözés **jótállással.** Tervez és költségvetés díjtalanul. Mielőtt máshol rendelést tesz, méltóztatnék egy árjegyzéket kérni, melyet ingyen bármintve küld.

☒☒☒ Kéri nagybeeső partfogását. ☒☒☒

### BITNER JÁNOS

egyházi szerek műtőse.

Budapest, IX., Lónyai-n 23. (Bejárát Gzuczor-utca f.) 50-14

## HARMONIUM ÉS ZONGORA

Mielőtt harmoniumot vásárolna, ne mulassza el a mi **foárjegyzékünk**et kérni!



12 41

Az országban a legnagyobb választék elvámolt elsőrendű amerikai és német-országi gyártmányokban kedvezményes fizetési feltételek mellett minden árfelemelés nélkül.

**Hépviselek kerestetnek.**

**KERBER ÉS BERLETH**

Budapest, VII., Wesselényi-u. 53. sz.



## Legrégebbi harangöntőde

alapítva 1793. évben  
baktai

**EGRY FERENC.**

Kisgejőcz (Ungarny)

**Budapest, VI.,**

**Lehel-utca 8. a**

Budapesti telefon 25-37

harang és ércöntőde, cs. és kir. szabadalmazott harang felszerelések, vas harangláb gyár.

Kitüntetve: Páris 3 drb. érem. Varselle 1, Moszkva 2, Pécs 2, Budapest 4, Szeged 1, Székesfehérvár 4, Kecskemét 1, Pécs 1, Hódmezővásárhely arany oklevél. Békésm. gazd. egyesület. Országos gazd. egyesület. Győrvidéki gazdasági egyesület. Országos Iparegyesület. Országos vas- és fémipari kiállítás hon dísz érem. Ezenfelül 3 darab érdemkereszt, egy a ... érsektől.

**HIRDETÉS.** „A vasárnapi iskola és a gyermek istentisztelet“ címen Bobál Samu egyházmárai lelkész által megirt 44 oldalnyi füzet, a melyet szerző az összes lelkészeknek megküldött, **kapható** példányonként 30 fillérért, tömeges megrendelésnél (20 darabnál több) példányonként 24 fillérért a szerzőnél, valamint lapunk szerkesztőjénél is.

20-10

## UJDONSÁG:

### Utirajzok Amerikából.

Irtta: **Raffay Sándor.**

Ára: K. 1.-

### Egyháználklattan

Irtta: **Csiky Lajos**

Ára K. 4.-

### Egyházi követelések behajtása és ezzel kapcsolatos kérdésekről.

Irtta: **Dr. Zolnay Jenő**

Ára: 60 fillér.

**Kaphatók:**

**Kóka Lajos**

prof. irányu könyvkereskedésében,  
Budapest, Hamermayer-Károly-u. 1.

## Toronyórákat



gyárt elsőrendű kivitelben,  
jótállás mellett



**NADLER ÉS DR. SCHÖNFELD**

**LEUCWILBER P. E.** úfódai  
Budapest, VII., Práter-utca 9 sz.



Alapított 1891. Telefon 14-87.

Hépes árjegyzéket és költségtérítést díjtalanul küld.





## NOVOTNY ANTAL FIA

harangöntőde és  
vasharanglábgyár  
Temesvár, Gyár-  
város.

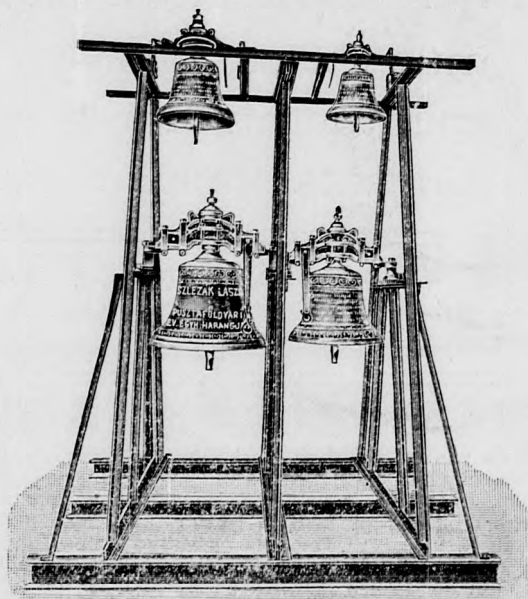
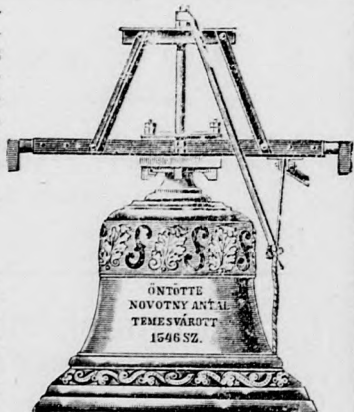
Ajánlja magát több évi szavatolás mellett régi harangok újraöntésére, valamint új harangok és teljes harangesoportok előre meghatározott hangok utáni elkészítésére. — Különösen ajánlja saját találmányu

új modoru áfnykasz-  
foff harangjait,

melyek felső részükön a hegedüéhez hasonló 8 alakú nyílásokkal vannak ellátva s ezért erősebb, terjedelmesebb és mélyebb hangok, mint a régi modorok. Ily szerkezetű 327

kgos harang hangban egyenlő 461 kgos régi modoru haranggal. Ajánl továbbá forgatható vertvas koronákat, régi harangok ilyenekkel való újra szerelését és vertvas haranglábakat.

Költségvetések és képes árlapok díjmentesen szolgáltatnak — Az 1896. orsz. kiállításon millesiumi nagyjéremmel kitüntetve.



## SZLEZÁK LÁSZLÓ

harangöntő, harangfelszerelés és harangállvány gyára  
Budapest, VI. ker. Frangepán-u. 77



Pontos és legjobb **órák** 5 évi jótállásra!

Egyházi szentedények, úrvacsora-kelyhek, keresztelő kannák oltári gyertyatartók borkanecskék. Arany és ezüst ékszerek, evőeszközök, china-ezüst disztárgyak részletfizetésre is kaphatók.

Javításokra s vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok. Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

## POLGÁR KÁLMÁN,

műórás és ékszerész, az ev. ref. egyházak szállítója.  
BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 5. SZ. I. EM.

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árak!



Boros-nyomda Rákosligetén. Budapest mellett.